

AFET DEĞİL CİNAYET!

- Kaynakları halkın lehine, canlı yaşamını korumak ve depremi en az hasarla atlattmak için kullanmayanlar sorumludur.
- Tüm kaynaklar, öncelikle depremzedelerin kurtarılması için ve kış koşullarıyla birleşmesi nedeniyle boyutları artan yıkımın hızla giderilmesi için seferber edilmelidir.
- Depreme dayanıklı evler yerine yönetmeliğe uymayan binaların yapılmasına vesile olan herkesten hesap sorulmalıdır.
- Başta hastaneler olmak üzere yıkılacak kamu binaları yapmak kamuya karşı işlenmiş suçtur. Bu suç işleyenler yargılanmalıdır!
- Yardımların gecikmesinden sorumlu olanlardan hesap sorulmalıdır!
- Depremi vurduğu tüm göçmenlerle en hızlı bir şekilde dayanışmaya.
- Suriye'ye hemen şimdi yardım. Uluslararası yardımların kapısı açılmalıdır, Türkiye tüm olanaklarıyla Suriye'de enkaz altında kalanlarla ve depremzedelerle tam dayanışma içinde olmalıdır.
- Siyasetçi-inşaatçı-bürokrat rejimine son!
- Büyük sermaye sahiplerinden deprem vergisi alınsın ve hemen deprem bölgelerine aktarılsın!
- Depremden etkilenen sokak hayvanları ve evcil hayvanlar için yardım ağları hızla inşa edilsin!
- Bize tam seferberlik lazım. OHAL değil afet bölgesi ilan edilsin.

İKTİDAR GÖÇÜĞÜN ALTINDA KALDI

1999'da yaşayanların asla unutmayaacağı bir depremle yüzleşti. Gölcük yerle bir olmuştu. Binlerce insan ölmüştü. Askerlerin kaldığı yerler de göçük altında kalmıştı. Ardından Düzce depremi yaşanmıştı.

Ortada olan bir şey vardı: devlet o gün göçüğün altında kalmıştı. Ortada devlet falan yoktu. Ortada olan, dayanışma için canını dişine takan sivil insanlar, emekçiler, emek örgütleri ve sivil dayanışma koordinasyonlarıydı.

Devlet insanların yardımına koşmuyordu.

Hükümetin daha önemli işleri vardı. Depremden kısa süre sonra, insanlar daha enkazın altındayken “mezarda emeklilik yasası” adını alan yasayı çıkartmaya çalışıyordu.

Depremde enkaz altında kalanları mezarda emekli etmek isteyenleri halk unutmadı. İktidardaki partiler Kasım 2002 seçimlerinde MHP yüzde 8,35, ANAP yüzde 5,12 ve DSP yüzde 1,22 oy aldılar ve tam bir çöküntü yaşayarak TBMM'ye giremediler. Deprem yarattığı öfkeye 2000 ve 2001 yılındaki sert ekonomik krizlerin eklenmesiyle, milyonlarca insan tepkisini sandıkta gösterdi.

İnsanlar sosyal kaos değil yaşamın derdinde

Çok açık ki şimdi yaşanan deprem boyutları açısından Gölcük depreminden çok daha büyük. Üstelik aynı gün içinde benzer şiddette iki ayrı deprem yaşandı.

İktidar tüm olanaklarını depremle mücadele etmeye ayıracağına, ikinci gün kameraların karşısına geçip enkaz altına kalan yakınları nedeniyle öfkeli insanları ve depremin yaralarını sarmayan iktidarı eleştirenleri “sosyal kaos çıkartmakla” itham edip yine vatandaşları suçladı.

Bir başka iktidar sözcüsü çıkıp, muhalifleri depremde siyaset yapmakla eleştirirken “Cumhur İttifakı'nın görevinin başında olduğunu” söyleyebildi.

İlk 24 saat devletin tüm olanakları kullanılmamakla kalmadı hem iktidar sözcüleri yaptıkları açıklamalarla hem de yardım etmek isteyen kuruluşlara çıkarttıkları engellerle insanların burnundan solumasına neden oldular.

Bir sağlıkçının sosyal medyada “Depremzedenin yardımına koşmak yerine, ülkenin dört bir yanından gönderilen yardımlara “valilik” bayağını çeken, “valilik” etiketini basan bir devlet aklı ve organizasyonu egemen bu ülkede” mesajını yazmasına neden olacak çığlıklarla karşılaştık.

Ekonomi bakanı, “Depremden ölen yok, depremde kaçarken ölenler var. Binalarda sorun yok. Sosyal medyaya itibar edilmesin” diyebildi. Binlerce binanın neden yıkıldığını değil insanların bu binaların altında kalmamak için kaçmaya çalışmasını dert edinerek tüm vatandaşlarla dalga geçti.

Bir başka bakan ise 1 milyona yakın battaniyeyi bölgeye gönderen sanayicileri överken “Bu da Türkiye'nin üreten bir ülke olduğunun da göstergesi.” diyebildi.

Kocaeli Üniversitesi Afet Yönetim uzmanı Doç. Dr. Serpil Gerdan bir televizyon kanalında depremzedelerin devlete yük olmaması gerektiğini söyleyebildi.

Rant rejiminin sonuçları

Türkiye'deki depremlerin kısa tarihi, iktidarların bu depremlerdeki sorumluluklarının da tarihidir aynı zamanda. Bir gazetecinin aktardığı gibi, Bingöl'de 2003 yılında yaşanan depremde “Fakir aile çocuklarının gittiği Bingöl Çeltiksuyu Yatılı Okulu'nda 84 çocuğumuz ve bir öğretmen ölmüştü.” Bu depremle ilgili bir lisansüstü tez “Yurdumuzda, her yıkıcı deprem sonrasında olduğu gibi Bingöl ve çevresindeki yerleşim bölgelerinde oluşan hasarların çoğunlukla yapı kusurlarından kaynaklandığı söylenebilir.” diyordu.

Ama yapı kusurları kendi kendisine oluşmuyor. “Siyaset-

çi-müteahhit-bürokrat üçlüsü” kusurlu her yapının sorumlusudur.

İstifa da bir müessesedir

Bu açıdan mevcut iktidar halkın sağlığını hiçe sayan ve depremlerin yıkımını kitlesel katliamlar haline getiren bu rant rejiminin boyutunu azmanlaştırmıştır. Bunu, eşine az rastlanır bir siyasal pişkinlikle yapmıştır ve yapmaktadır.

İnsanlara hakaret etmek ya da enerjilerini deprem günlerinde halkın birbirini ihbar edeceği uygulamalar icat etmek yerine başka işler yapabilirler. Örneğin Cumhurbaşkanlığı İletişim İşlerinden sorumlu olan bir kişi “Dezenformasyon Bildirim Servisi” halkımızın kullanımına açılmıştır. Deprem felaketine ilişkin üretilen ve yayılan şüpheli/yalan olduğunu düşündüğünüz haberleri uygulamamızı telefonunuza indirip bildirebilirsiniz.” açıklamasını depremin birinci günü, insanlar enkaz altındayken, aç, üşümüş ve çaresizken atabiliyor.

Oysa iktidarın yanıtlaması gereken soru şu: “Deprem vergisi

olarak bilinen özel iletişim vergisinde yirmi yıllık tahsilat 86 milyar lira, yani 37 milyar dolar, yani bugünkü değerle 685 milyar lira nerede?”

Gölcük ve Düzce depremlerinden sonra çıkartılan deprem vergisi, AKP eliyle kalıcı hale getirildi. Toplanan 685 milyar liranın nerede olduğu sorusuna, eski bakanlardan birisi “Sağlık için harlandı, yol, tünel, köprü yapıldı” yanıtını vermişti.

Deprem gibi felaketlerle mücadele açısından 20 sene önce berbat durumdaydı Türkiye. Şimdi daha da berbat durumda. Bu tür felaketlerde ölen her canlıda bu siyasal iktidarın sorumluluğu var.

Çok açık ki yönetemiyorlar.

Beceremedikçe öfkeden başka bir araç kalmıyor ellerinde.

Oysa var!

İstifa etmek.

İktidar göçüğün altında kaldığını görmeli ve istifa etmeli.

DSİP'İN DEPREMİN ARDINDAN YAPTIĞI BASIN AÇIKLAMASI

BU BİR AFET DEĞİL, BU İKTİDARIN VURDUMDUYMAZLIĞININ SONUCU

Depremde kaybettiklerimizi üzüntüyle anıyoruz, yaralıların hemen iyileşmesini diliyoruz, enkaz altında kalanların kurtarılması ve dışarıda kalanlar için tüm olanakların sonuna kadar kullanılmasını talep ediyoruz.

Uluslararası deprem ölçüm merkezlerine göre bu sabaha karşı saat 4.28'de Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesi merkezli 7.7 büyüklüğünde bir deprem gerçekleşti. Şiddetli depremin etkisi İsrail'den Trabzon'a kadar uzanan büyük bir alanda hissedildi. Bölgeden gelen haberler çok kötü bir tablo ile karşı karşıya olduğumuzu, evlerin ve kamu binalarının yıkıldığını, ana yolların parçalandığını, çok sayıda insanın öldüğünü, yaralandığını ve enkaz altında kaldığını gösteriyor.

Sert kış koşulları depremin yarattığı yıkımı daha da ağırlaştırıyor. Hipotermi ihtimali arama kurtarma çalışmalarının çok hızlı ve sistematik bir şekilde gerçekleştirilmesi gerektiğine işaret ediyor. Deprem bölgesinin büyük kısmına doğalgaz verilmiyor.

Enkaz altındaki yurttaşlarımıza yardımların en kısa sürede ulaştırılmasını diliyoruz.

Kalbimiz, Kahramanmaraş, Hatay, Gaziantep, Urfa, Adana, Malatya, Adıyaman, Diyarbakır ve diğer illerde yaşanan yıkımdan etkilenen herkesle.

Birçok meslek örgütü, sendika, işçi örgütü gibi bizler de “Deprem öldürür dayanışma yaşatır!” diyoruz. Elimizden gelen tüm dayanışmamızı göstereceğiz.

Ama iki noktayı vurgulamayı bir borç biliyoruz: Pek çok deprem uzmanı, bilim insanı uzun bir süredir bu bölgede çok büyük bir depreme hazırlıklı olmak gerektiğini söylüyordu. Prof. Dr. Naci Görür, daha önce bir televizyon programında “Kahramanmaraş bölgesine dikkatli bakmak lazım, özenli olmak lazım. Şimdiden zarar azaltıcı önlemlere başvurulması lazım” demişti. Uyarılarını sürdüren Görür, “En son 1513 yılında 7.4 büyüklüğünde bir deprem yaşandı. Aradan 500 yıl geçmiş demek ki burası depreme gebe bir bölgedir” diyerek acil tedbirler alınması için çağrıda bulunmuştu. Gölcük depreminde, ardından Düzce depreminde,

ardından üç sene önce yaşanan Elazığ depreminde olduğu gibi, insanların ve diğer canlıların ölmesine neden olan deprem değil, siyasi iktidarların depremin etkisini azaltacak, en az yarayla atlatılmasını sağlayacak hazırlıkları yapmaması ve bir deprem yaşanana kadar Türkiye'nin bir deprem bölgesi olduğunu unutmaları ve unutturmalarıdır.

Kaynakları halkın lehine, canlı yaşamını korumak ve depremi en az hasarla atlattırmak için değil de sermayenin kâr hirsının önceliklerine göre kullanmak, hepimizi bu türden felaketler karşısında çaresiz bırakıyor.

Şimdi, derhal, tüm kaynaklar, öncelikle depremzedelerin kurtarılması için ve kış koşullarıyla birleşmesi nedeniyle boyutları artan yıkımın hızla giderilmesi için seferber edilmelidir.

Depreme dayanıklı evler yerine yönetmeliğe uymayan binaların yapılmasına vesile olan herkesten hesap sorulmalıdır.

Depremle mücadeleyi erteleyen ve kaynakları har vurup harman savuran tüm yöneticiler hesap vermelidir.

Hatay valisi, deprem nedeniyle devlet hastanelerinin yıkıldığını açıklamış.

Kamu kurumlarının -hele hastanelerin- depremde yıkılması kamu suçudur.

Sağlık kurumları hizmetin kesintisiz sürebileceği dayanıklılıkta inşa edilmelidir. Yıkılan her kamu kurumu için soruşturma açılmalıdır.

Ayrıca, bölgeden ulaşan bilgiler Suriye'de de depremin etkilerinin büyük olduğunu söylüyor. Göçmenlerin çadır kamplarında büyük bir yıkımın olmadığı ama Atme, Sermede, Darkuş, Harim bölgelerinde çok fazla evin yıkılması nedeniyle ve arama-kurtarma ekiplerinin de yetersizliğinden ötürü insanların çaresizce beklediği söyleniyor.

Depremin tahribatlarını atlattıkları, ağır kış koşullarında çaresiz olmadıklarının gösterilmesi için bu felaketle mücadelede göçmenlerle dayanışmayı da bir adım daha ileri taşımalyız.

SİZ OHAL İLAN ETMEYİ İYİ BİLİRSİNİZ, BİZ DE DİRENMEYİ!

F. Çağla OFLAS-Şenol KARAKAŞ

Devlet tüm kaynaklarını afetzedeler için seferber etmediği gibi emekçilerin yardımlarının ulaşmasına engel olmakta. Yıkıntılar başında bekleyen insanlar AFAD'ın varlığını hissetmiyor ama AFAD sitesinden sms ve banka bilgilerini paylaşıyor. Depremi üzerinden daha 48 saat geçmeden 10 ilde üç ay sürecek bir OHAL ilan edilmesi devletin ilgilendiği tek şeyin sermayenin güvenliği olduğunu gösterdi.

Bu arka arkaya iki deprem 13 milyonun üzerinde insanın yaşamını yerle bir etti.

Böylesine büyük bir felaket anında bile eleştirileri bastırmakla meşgul iktidara rağmen işçi sınıfı bir dayanışma seferberliği başlattı. İş yerlerinde, fabrikalarda, sendikalarla, meslek örgütleriyle, bölgeye yardım toplamaya başladılar. Sağlık çalışanlarından maden işçilerine pek çok insan kurtarma ekipleri kurmak üzere derhal harekete geçti.

Yaşadığımız bu büyük felaket işçi sınıfının örgütlerinin ne kadar kıymetli olduğunu bir kez daha açığa çıkardı. Ancak hem ihtiyaçların merkezi anlamında tespiti hem de koordinesi açısından sendikaların merkezinde olduğu merkezi koordinasyon kurullarına ihtiyacımız var. Birbiriyle eş güdüm içinde çalışacak bu kurullarda meslek örgütleri, sivil toplum kuruluşlarının yanı sıra, kadın ve LGBTİ+'ların, göçmenlerin ve hayvan severlerin örgütleri de bulunmalıdır. Sendikaların merkezinde olun bu kurullar, dayanışmayla sınırlı kalmamalı, ortak bir mücadele zemini yaratmalıdır.

Hem dayanışma hem siyaset!

Depremi ardından "olaya siyaseti karıştırmayın" diyenler, depremin etkilerinin bu kadar şiddetli olmasının doğrudan siyasi nedenlere sahip olduğunu gizlemeye çalışıyor. Ayrıca "siyaset yapmayın" sözünün kendisi siyaset yapıldığını göstermektedir.

Depremi ardından bekleyip, önümüzdeki genel seçimden bir hafta öncesine kadar OHAL ilan eden iktidar, apaçık bir şekilde siyaset yapmaktadır.

Onların OHAL'i varsa bizim de siyaset yapma hakkımız ve mücadele etme hakkımız var.

Bizi yaşatacak olan tam da budur.

15 Temmuz darbe girişiminin ardından ilan edilen OHAL'in etkilerini hâlâ yaşıyoruz. Sözüm ona darbecilerle cebelleşmek için ilan edilen OHAL, Kürtlere, sosyalistlere, barış imzacılarına, belediye başkanlarına, hatta CHP'li vekillere kadar uzayan bir doğrudan nobranlık rejiminin inşa edilmesi için kullanıldı. Binlerce insan, darbeyle hiçbir alakası olmamakla kalmayıp doğrudan darbe karşıtı olan binlerce insan iktidarın yerli-millî perspektifine uyumlu olmadıkları için OHAL kararnameleleri kullanılarak tasfiye edildi.

Bu nedenle bize sadece siyaset değil, kitlesel bir siyasi mücadele lazım.

Depremi etkisini azaltacak, depremin şiddetinin ve yarattığı yıkımın artmasından sorumlu olanların yargılanmasını sağlayacak, depremin faturasını sermaye sınıflarına kesecek, kitlesel hareketler la-

zım. Bir yandan emek örgütlerinin koordinasyonunda somut dayanışma ağlarını örgütlemeliyiz ama aynı zamanda kitlesel bir şekilde kaderimizin belirlendiği siyaset sahasına el koymalıyız. Somut dayanışma yaşatır diyen sendikaların bu pratik yan yana gelişleri, her bir ölümün hesabını soracak kitlesel hareketler içinde bir yan yana geliş, güven geliştirme

alanları haline gelecektir.

İşçi sınıfında aşağıdan biriken öfke, AKP-MHP koalisyonuna karşı birleşik eylemlerin örgütleyicisi olmalıdır. Böylesine büyük bir yıkımın karşısında işçi sınıfının ve tüm ezilenlerin azmi, bunun mümkün olabileceğini gösterdi. Birlikte mücadele edersek, kazanabiliriz.

İstanbul Eğitim-Sen Kadıköy Şube'de gün boyu depremezdelele dayanışma faaliyeti sürdürülüyor.

BARİŞTAN YANA Yıldız Önen

YAĞMACILARI VURMAK MI?

Faşistlerin ortak bir özelliği vardır. Bir kriz anında egemen sınıfı ve devletin kadim güçlerini kendi iktidarlarına ikna etmek için toplumun en zayıf olduğu düşünülen kesimlerine yönelik ısrarlı bir düşmanlaştırma kampanyası yaparlar.

Bu kampanya linç talebi, öldürme talebi, imha edilmeleri talebi, sürgü edilmeleri talebi gibi bastıramadıkları arzularını yüksek sesle dile getirmeleriyle, sık sık tekrarladıkları için sıradanlaşacakları ırkçı inançlarıyla el ele ilerler.

Holokost'un nedeni, 1920'lerin başından itibaren Yahudileri imha etmeyi savunan fikirlerin hoyratça dile getirilmesiydi.

Şimdi ırkçılar ve faşistler Türkiye'de devrede.

Üstelik deprem gibi bir felaket yaşanmışken, zaten çok ağır havayı daha da zehirliyorlar.

Ekranlara yansıyan "yağma" görüntülerini fırsat bilen bir

göçmen düşmanı, yağmacılar için vur emri çıkartılmasını talep etti. Eş zamanlı bir şekilde bazı sosyal medya hesapları da Suriyeli göçmenleri hedef gösteren paylaşımlarla, nefret tohumları ekmeye devam etti.

Bir deprem anında, devlet enkazda kalanlara, karakışta çaresiz kalan insanlara hiçbir yardım elini uzatmadığında bu insanların birkaç mağazaya girip temel ihtiyaçlarını almalarına yağma değil, hak denir.

Vurma değil ama haklarında hukuki soruşturma yapılacak insanlar depremi ve her türden felaketi fırsata çeviren esnaflar, emlakçılar, market sahipleri ve sırtını iktidara yaslayan müteahhitlerdir.

Öte yandan aynı anda Suriyelileri de ve Suriye'yi de vuran bu depremi göçmen düşmanlığı yapmak için kullananlar, işte bu türden insanlar ırkçı bir kitlesel linç girişiminin örgütlenmesi için depremin yarattığı koşulları kullanıyorlar.

Oysa sınırın her iki tarafında çok sayıda göçmen hayatını kaybetti. Sığınmacı hakları aktivisti Taha Elgazi'nin söylediği gibi, "Antakya, özellikle Cumhuriyet Mahallesi, Narlıca Mahallesi, Akevler Mahallesi gibi fakirlerin ve göçmenlerin yoğun olarak yaşadığı yerlerde yüzlerce insan yıkılmış evlerin altında."

Göçmenlerle dayanışan STK'lara gelen bilgilere göre yak-

laşık 3 bin Suriyeli depremde hayatını kaybetmiş durumda.

Rojava ve Suriye'nin çeşitli bölgelerinde ise ölenlerin sayısı 2 bin 530'a, yaralananların sayısı ise 4 bin 645'e yükseldi. Bu bölgelere Suriye rejiminden, uluslararası yardım kuruluşlarından ve Türkiye'den giden yardımın yetersizliği ortada. Halk Türkiye'de olduğu gibi çıplak elleriyle sevdiklerini çıkarmaya çalışıyor.

Deprem sınır dinlemiyor.

Dayanışma da sınır dinlememeli.

Suriye Büyükelçisi Bassam Sabbah, yardımların Esat hükümeti üzerinden verilmesi gerektiğini söylüyor. Hükümet kontrolünde olmayan bölgelere yardım ulaşması bu nedenle zorlaştırılıyor.

Bir yandan Türkiye'de ırkçılara yüksek sesle karşı çıkmamız ve göçmenlerle dayanışmayı örmemiz lazım, öte yandan sınır ötesi askeri harekatlara devam eden iktidarı, operasyonlara son vermeye çağırmalı ve Suriye'de depremin vurduğu insanlarla hızla insani dayanışmanın örgütlenmesi için çağrıda bulunmalıyız.

İrkçılık ve göçmen düşmanlığı, depremin etkilerini daha da artıran felaketlerdir.

DAYANIŞMA YAŞATIR!

Açıklanan son bilgilere göre; ölü sayısı 6 bin, yaralı 35 bin. Yıkılan bina sayısı 10 bin, etkilenen insan sayısı 14 milyon.

Depremde en çok zarar gören il Hatay oldu. Antakya, Defne, Samandağ, İskenderun, Kırıkhan her biri neredeyse yerle bir olmuş durumda. Adıyaman merkezde binaların üçte biri yıkıldı, geri kalanların büyük bir kısmı oturulamaz vaziyette. Antakya'da AFAD binası, devlet hastanesi, polisevi yıkıldı. Kahramanmaraş'ta ve ilçeleri Pazarcık, Elbistan, Afşin, Göksun, Nurhak'ta büyük yıkım var. Gaziantep ve ilçelerinde pek çok bina yıkıldı. Osmaniye, Adana, Malatya, Elazığ, Diyarbakır, Urfa ve Kilis'te yıkılan binalar, ölen insanlar var. Enkazlarda hala kurtarılmayı bekleyen insanlar var.

Bütün bu felaket tablosunu giderek ağırlaştıran diğer bir konu ise, yıkıldığı veya hasarlı olduğu için evlerini terk etmek zorunda kalan, milyonlarca insan. Bu insanlar soğukta, aç ve açıkta, 48 saattir yardım bekleyen yerler var. Hayatta kalan insanlar çadır veya konteyner gibi imkânlar olmadığı için dışarda varsa arabalarının içinde kalıyorlar, yoksa bulabildikleri herhangi bir kapalı alana sığınmış durumdadır. Yemek yok, su yok, elektrik yok, ısınma yok, internet yok. Bölgede özel ve kamu hastaneleri yıkıldı, sağlık sistemi yok.

Herkes yakınlarını el yordamı ve kendi imkânlarıyla kurtarmaya çalışıyor. Yıkıntı çok ve mevcut yardım ekipleri yetmiyor. İnsanlar yıkılmış marketlerden canları pahasına yiyecek almaya çalışıyorlar. Her taraf karanlık ve soğuk.

AKP-MHP koalisyonu ve kamu kurumları çok yetersiz

Deprem bölgelerinde koordinasyon açısından tam bir kaos hali yaşanıyor. Birçok bölgeye AFAD ekipleri, kurtarma ekipleri ulaşamamış durumda, ulaşılan yerlerde de kurtarma ça-

lışmaları için çok yetersiz kalmakta.

Zamanla yanıyoruz deniyor ama ortada öldürücü bir hantallığın, aymazlığın olduğunu görüyoruz. Yıllardır depremin geleceğini söyleyen bilim insanlarına kulaklarını tukamanın acı sonuçlarını yaşıyoruz. Kızılay'ın da depremin altında kaldığını görüyoruz. İnsanlar iki geceyi titreyerek açık alanlarda geçirdiler, çadır temin edilemedi.

Hükümet bildiği şeyi yaptı OHAL ilan etti

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan OHAL ilan etti. OHAL kararı halkın hükümete olan tepkisi görünmesin, deprem gerçekleri daha fazla kamuoyu önünde sergilenmesin diyerdir. OHAL demek grevlerin yasaklanması, söz, basın, ifade özgürlüğünün kısıtlanması demektir. TV radyo yayınlarına yasak, halkın haber alma hakkına engel koymak demektir. OHAL kararı geri çekilmelidir. Halkın ihtiyacı OHAL değil acil yardım ve dayanışmanın örgütlenmesidir.

TTB depremin ardından yapılması gerekenleri açıkladı

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Maraş depremine dair bilgilendirme notu yayımladı. Depremin hemen ardından planlanması gereken önlemlere ilişkin paylaşılan bilgi notu şöyle:

- Bölgeye girişler güvenlik altına alınmalıdır.
- Acil kurtarma ekiplerinin ulaşımını engelleyebilecek her türlü gereksiz ulaşım hareketliliğinden kaçınmak ve enkaz alanında yetkililerin talimatlarına ve yönlendirmelerine uymak gerekir.
- Şu anda hayatta olanların hayatta tutulması ve tedavilerinin sağlanması gerekir. TTB bu konuda görev almaya

hazırdır.

- Şu an için bölgede yaşayanların en önemli sorunu barınmadır. Başta, yaşlılar, engelliler, gebeler, anne ve çocuklar gibi öncelikli gruplarının tespit ederek hızla güvenli barınma alanlarına yönlendirmeleri gerekmektedir. Tahliye koridorları ile kişilerin en yakın illerde geçici barınması sağlanmalıdır.
- Bölgenin mevcut durumunun hızlı değerlendirme yöntemleri ile değerlendirilmesi bir an önce yapılmalıdır.
- Yayılan bilgi kirliliği ile karşı karşıya kalacağımız bir dönem içindeyiz. TTB düzenli bilgilendirmeler ile bu durumla mücadele edecektir.

Deprem vergisi bankalara, müteahhitlere, duble yollara gitti

Devletin 1999 Gölçük depreminde almaya başladığı, daha sonra sürekli hale getirdiği deprem vergisi 840 milyar lirayı aştı. Ancak AKP hükümeti deprem fonunu tedbirlerin alınması, binaların güçlendirmesi için harcamaya, yağmaladı. Toplanan paralar duble yollar, havalimanları, köprüler ve diğer harcamalarda kullanıldı.

Bu paralar deprem konusunda tedbir almak için harcansaydı, bugün meydana gelen yıkım olmayabilirdi. 1999 depreminin bedeli 20 bin insan ve 20 milyar dolar parasal maliyet olmuştu. Bugün yaşadığımız deprem ondan çok daha yıkıcı. İktidarların depreme karşı tedbir almamasının bedeli çok ağır.

Deprem nedeniyle Suriye'de yaşamını yitirenlerin sayısı 1782'ye yükseldi

Maraş merkezli deprem Suriye kentlerinde de büyük yıkım yarattı. 12 yıllık savaşın yarattığı sosyal ve ekonomik yıkımın üzerine gelen deprem, kış koşullarının da etkisiyle büyük bir felakete neden olmuş durumda. Suriye'nin çeşitli bölgelerinde ölenlerin sayısı 1782'ye, yaralananların sayısı 3 bin 749'a çıktı.

Suriye'de depremlerden etkilenen İdlib, Halep, Hama, Lazkiye ve Tartus illerinde arama kurtarma çalışmaları devam ediyor.

Suriye'de Halep, Lazkiye, Hama ve Tartus gibi rejim kontrolündeki bölgelerde 812 kişi hayatını kaybetti, 1449 kişi yaralandı. Muhalif grupların kontrol ettiği bölgelerde ise en az 970 kişi öldü, 2 bin 300'den fazla kişi yaralandı.

Dayanışma yaşatır

Depremin ardından halk depremezdelelerin ihtiyaçlarını karşılamak için pek çok yerde dayanışma örgütüyor. Birçok sendika, kadın ve öğrenci örgütleri, sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri dayanışma çağrılarıyla deprem bölgeleri için gerekli malzemeleri topluyor; koordinasyon ekipleri kuru-

yor. Dayanışma çağrılarıyla deprem bölgesindeki yurttaşların ihtiyaçlarını giderilmeye çalışılıyor.

Eğitim Sen, bütün şubelerinde yardım kolileri hazırlıyor. KESK, DİSK, TMMOB, TTB yardım için organize oluyor. Bütün il ve ilçelerde halk kendi arasında organize olarak kamyonlara doldurdukları yardımları bölgeye gönderiyorlar.

HDP bütün örgütlerinde yardım kampanyaları başlattı.

DSİP yardım kampanyalarına aktif olarak katılıyor, özellikle en korunmasız grup olan mültecilere destek olmaya çalışıyor.

İşçi ve memur konfederasyonları Türk-İş ve Hak-İş acılarına azaltmaya, yaraları sarmaya çalışacaklarını açıkladılar.

Bursa Yenişehir Şişe Cam işçileri bir TIR dolusu yardım topladılar.

Depremde zor durumda kalan evcil hayvanlar ve sokak hayvanları için yardım kampanyaları örgütleniyor.

Ancak iktidar AFAD dışında bölgeye yardım yapılmasını engellemeye niyetli, bunun ilk emareleri görülmeye başlandı. İktidarın bu tavırını teşhir etmeliyiz.

Depremi ardından pek çok ülkeden destek ekipleri geliyor, dayanışma kampanyaları yapıyor

İngiltere’de Türk ve Kürt Toplumları Dayanışma Merkezi (DAYMER) ve Türkiye Halklarıyla Dayanışma Kampanyası (SPOT) bileşeni sendikalar hızla örgütlenerek dayanışma kampanyaları başlattılar.

Pakistan İşçi Konfederasyonu Türkiye ve Suriyeli depremedelerde dayanışma mesajı paylaştı ve Pakistan yönetimini yardım için harekete geçmeye çağırdı.

Yunanistan Hastane Doktorları Federasyonu, depremle ilgili dayanışma mesajı yayımladı. Türk Tabipleri Birliğine (TTB) hitaben yazılan mesajda “Türkiye ve Suriye’ye gönderilecek insani yardım ve tıbbi malzemelerle ilgili olarak Yunanistan Sağlık Bakanlığı ile iletişim halindeyiz” denildi.

Meksika, Türkiye’ye 145 kişilik arama ve kurtarma ekibi gönderdi.

Japonya’nın gönderdiği 18 kişilik Uluslararası Acil Kurtarma Ekibi, İstanbul’a ulaştı.

Avrupa Birliği (AB) depremler nedeniyle Avrupa’dan Türkiye’ye arama kurtarma ve sağlık ekipleri gönderen ülke sayısını 19 olarak güncelledi. Bu ülkelerin Bulgaristan, Hırvatistan, Çekya, Fransa, Yunanistan, Hollanda, Polonya, Romanya, İtalya, Macaristan, Avusturya, Almanya, Estonya, İspanya, Malta, Slovakya, Portekiz, Karadağ ve Arnavutluk olduğu, ekiplerde toplam 1150 kişi ve 70 köpeğin bulunduğu açıklandı.

Hindistan ve Fransa’dan arama kurtarma ekipleri ile insani yardım malzemelerini taşıyan uçaklar Adana’ya ulaştı.

Hollanda’da, depremlerin ardından depremedelere yardım etmek isteyen binlerce Türkiyeli seferber oldu. Ülkenin farklı kentlerinde organize edilen yardım kampanyaları kapsamında binlerce kişi, depremden etkilenenler için acil ihtiyaç duyulan battaniye, hijyen malzemesi, bebek bezi, kışlık giysi ve ısıtıcı gibi malzeme yardımında bulundu.

Almanya’da Türkiyeli işçiler başta Berlin olmak üzere çeşitli kentlerde yardım toplamaya başladı.

Yurt dışından destekler gelmeye başladı. Bu depremi içe kapılarak değil uluslararası dayanışma ile aşabiliriz.

Kentler fay hatları üzerine inşa ediliyor

Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanı Hüseyin Alan, fay hatları üzerinde inşa edilen kentlere dair birçok rapor hazırladıklarını ve Cumhurbaşkanlığı dahil ilgili tüm kişi ve kurumlara ulaştırdıklarını ancak bunların hiçbirinin ciddiye alınmadığını söyledi.

“Ülkemizin kentleri, ranta ve talana, beton lobilerine teslim edilmiş durumda” diyen Alan şunları söyledi; “Ne fay hatları üzerinde doğru düzgün bir tedbir, ne bunun üzerine oturan kentlere dair bir tedbir alınıyor. Sivilleşme riski yüksek gevşek zeminler üzerine her gün binalar yapıyoruz. Yani biz bunu söyleyince, ‘ne olacak? Denizin ortasına bile bina yaparız’

diyorlar. Buyurun işte yaptıkları binalarda insanlar nasıl can veriyor, görüyoruz”.

Bilim insanları Maraş depremi konusunda kamuoyunu bilgilendirmişti

Pek çok bilim insanı geçtiğimiz yıllarda Maraş bölgesinde bir deprem olasılığına dikkat çekmişti. Örneğin Jeolog Prof. Dr. Naci Görür, Elazığ depremi sonrası Doğu Anadolu Fayı’nın uyandığını, enerjisini 500 yıldır boşaltamayan fayın kırılmak üzere olduğunu 2020 yılında anlatmıştı.

Depremleri felaket haline getirmemenin elimizde olduğunu

Dayanışma kolilerini deprem bölgesine gönderen Sıirt KESK Şubeler Platformu.

söyleyen Naci Görür, depreme dirençli kentler inşa etmemiz gerektiğini söyledi. AKP iktidarı bilim insanlarının bu uyarılarını hiçbir zaman dikkate almadı.

Sorumluları teşhir etmeliyiz

Depremdeki yıkımın asıl sorumlusu, bilim insanlarının uyarılarına rağmen gerekli tedbirleri almayan siyasi iktidarlardır. Siyasi iktidarlar, depremin etkisini azaltacak, en az yarayla atlatılmasını sağlayacak hazırlıkları yapmamıştır. Türkiye’nin deprem bölgesi olduğu konusu unutulmuştur. En büyük sorumluluk da elbette son 21 yılın iktidar partisi AKP’nindir.

Neoliberal siyasetçiler, insan yararına olan ama sermaye için faydalı olmayan, kâr getirmeyen alanlara para harcanmasını önlemişlerdir. Örneğin deprem konusunda halka yardımcı olacak, destek olacak AFAD’ın toplam personel sayısı 6 bin. Kamuda çalışan 5 milyon insan var, 600 bin asker, 250 bin polis, 200 bin jandarma var. Ama çok hayati bir kurumda sadece 6 bin çalışan var.

İmar afları bu yıkımın bir başka sorumlusudur. İmar afları ile kurallara uygun olmayan binalarda insanların oturmasına izin verilmektedir, ölümlere davetiye çıkarılmaktadır.

Yardımları göndermede hükümet daha fazla imkân devreye sokmalıdır. Savaş uçaklarını, helikopterleri bomba atmak için kullanacağına insanlara yiyecek, ilaç, battaniye, çadır temini için kullanılmalıdır. Donanma harekete geçirilmeli, kara yolu tıkalı ise denizden ihtiyaçlar gönderilmelidir. Pek çok yerde yardımlar toplanıyor, ama bunlar nasıl gönderilecek, belli değil.

Bütün bu konularda bundan böyle çok daha etkili, hesap soran ve kaynakların sermayeye değil halka, halkın can güvenliğine, eğitimine, sağlığına ayrılması için mücadele etmeliyiz.

İktidarın bu vurdumduymaz tavrının adı aslında cinayettir, insanların topluca öldürülmesine yol açmaktadır, hesabını sormalıyız.

KİMİN BAŞI SAĞ OLSUN?

Depremi ertesi günü “Başın sağ olsun Türkiyem” ifadesine takıldım.

Bir memleketin başına hiçbir zaman hiçbir şey gelmez.

“Memleket” zaten hayalî bir şeydir; bir kavramdır, fiziksel bir gerçeklik değil.

Memleketin başına geldiği düşünülen şey doğal ve somut, maddî bir şeyse, bu tür şeylerin sınır çizgilerinde başlayıp bitmesi mümkün değildir.

Sel felaketi veya kuraklık veya deprem gibi şeyler tabii ki memleket kavramını tanımaz, millî sınırlara uygun davranmaz.

Çünkü sınırlar egemenlerin itiş kakışı sonucunda ve genellikle askerî dengelere bağlı olarak savaşların ardından çizilen hayalî çizgilerdir.

Sınırların bir yanını etkileyen felaketin öbür yanını etkilememesi mümkün değildir.

Öte yandan, söz konusu felaket sınırın bu tarafında yaşayan ve felaketten etkilenen herkesi aynı şekilde de etkilemez.

Hiçbir felaketin etkisi zenginle fakirin üzerinde aynı olmaz.

Depremlerde durum özellikle böyledir.

Deprem bütün binaları yıkmaz. Kötü yapılmış, malzemedan kaçırılmış, ucuza mal edilmiş binaları, her şehrin yoksul bölgelerindeki binaları yıkar, yoksulların evlerini yerle bir eder.

İlk anda felaketten daha az etkilendikleri gibi, zenginler felaketin ardından bölgeden uzaklaşmanın yolunu da bulur.

Memleketin başına geldiği düşünülen şey fiziksel bir felaket değil de, ekonomik kriz, enflasyon, kıtlık filan gibi bir şeyse, bunların herkesi aynı şekilde etkilemediği o kadar açık ki, fazla laf etmeye gerek bile yok.

İster deprem, ister ekonomik kriz, felaket vurduğu anda hep aynı edebiyat başlar: “Ah Türkiye’im, vah Türkiye’im”.

Türkiye’im ne demek? Karlar altında marketlerden gıda alıp çocuğunu doyurmaya çalışan kişi mi “Türkiye’im”, yoksa o kişiye “yağmacı” diyen market sahibi mi?

“Hepimiz bir ve tekiz, aynı gemideyiz, birlikte güçlüyüz” edebiyatı yoksulun yoksul, zenginin zengin kalmasını sağlar.

Bu edebiyata bir de “dış düşman” eklenirse, egemenler için tadından yenmez.

Emekli tümamiral Cihat Yayıcı gibilerinin görevi de budur:

“Böyle ortamların bu senaryoları uygulamak için Türkiye düşmanlarına fırsatlar sunabileceğini unutmamak lazımdır. Kurtlar puslu havayı sever. Türkiye’de arama kurtarma ve yardım faaliyetlerinde aksaklıklar var deyip iç karışıklık çıkartmak isteyenler olabilir. Halkımızın ve devletimizin birlik ve beraberlik içinde herhangi bir kargaşa, karışıklık ve kaosa karşı uyanık olması son derece önemlidir. Böylesi büyük çaplı afetlerde iktidar-muhalefet ayrımı olmaksızın, devletimizin etrafında kenetlenmek gereklidir.”

Tümamiraller Türkiyemle kenetlenin. Biz depremden etkilenenlerle kenetlenelim.

DEVLET VE DEPREM

Çağla OFLAS

Maraş merkezli iki büyük depremle büyük bir yıkım yaşandı. Pek çok yer neredeyse haritadan silinmiş gibi, on binlerce insan yıkıntıların altında kurtarılmayı bekliyor. Arama kurtarma ekipleri, ekipmanları yok. İnsanlar kendi olanaklarıyla yakınlarını yıkıntılardan çıkarmaya çalışıyorlar. Şiddetli artçı depremler nedeniyle insanlar evlerine giremediler. Bütün geceyi dışarda kar soğuşunda geçirdiler. Çadır, enerji, gıda gibi temel ihtiyaçlara ulaşılamadı. Bir haber sitesinde yıkıntılar altında kalan dört çocuğunun başında bekleyen bir kadının “devlet nerede?” diye sorduğunu görüyoruz. Benzer manzaralar 1999 Gölçük depreminde de yaşandı. Devlet göçük altında kalan insanlara 72 saat boyunca ulaşamadı. Gıda, sağlık hizmetleri, çadır gibi temel ihtiyaçlar karşılanmadı. O dönem devletin yönetiminde DSP-MHP-ANAP koalisyon hükümeti vardı. Hükümet felaketi fırsata çevirdi. Deprem Sigortası, özel iletişim vergisi olmak üzere emekçilerin üzerine ek vergiler getirmekle yetinmedi, emeklilik yaşını ve prim gün sayısını da arttıran mezarda emeklilik yasasını yürürlüğe koydu. Bugün iktidarın aparatına dönüşen Yeni Şafak gazetesinin o gün attığı manşet “Devletin çöktü”ydü.

Devlet çökmedi ama devletin sınıfsal karakterini milyonlarca emekçinin açısından ortaya çıkaran bir işlevi oldu depremin. Yetkililer hiçbir iş yapmadıkları gibi emekçilerin seferberliğiyle ulaştırdıkları yardımları çöp dağlarını dönüştüren “Kriz merkezleri” kurdular. Silahlı kuvvetler insanlara ekmek dağıtmadı. Enkaz altında kalan insanları kürekleriyle, buldozerleriyle, çıkarmadı. Düzeni sağlamak için tanklarıyla silahlarıyla bölgeye gitti. Yaralananların sağlık hizmetlerine ücretsiz ve kolay ulaşımını sağlamadı. MHP’li Sağlık Bakanı dışardan gelen kan bağışlarının “Türk kanına bulaşmaması” gerektiğini söyledi.

99’unun üzerinden neredeyse çeyrek asır geçti ama devlet katında değişen bir şey yok.

Felaketleri fırsata çeviren bir iktidar

Neo-liberalizmin önde gelen figürü Milton Friedman, “bir felâket sonrasında her türlü politikayı rahatlıkla uygulayabilirsiniz” diyordu. Bunu gayet iyi bilen Cumhurbaşkanı Erdoğan her türlü felaketi fırsata çevirmekte oldukça hünerli. Neredeyse inşaatla özdeşleşen AKP iktidarı emekçilerden toplanan vergileri, duble yollara, demiryollarına, havayollarına, aktarıırken, devası rant ve talan projeleriyle sermayeyi ihya etti. 2011’de yaşanan Van depreminde yaşadığı gibi “kentsel dönüşüm” adı emekçilerin mülklerine çöküldü. Hak sahiplerine enflasyon oranındaki uzun vadeli kredilerle fark ödettirilerek, müteahhit şirketler ve bankalar için yeni kaynaklar yaratıldı. Tüm kriz ortamlarını fırsata çeviren iktidar pandemi sırasında bu tutumunu sürdürdü. GSYH’lerine göre pandemi destek ve harcamalarında Türkiye yüzde 1,9 oran ile en az yardım yaparken, açlıkla, varlık arasında ikileme düşen milyonlarca emekçiye İBAN numarasını kolaylayabildi. Yüzde 70’i emekçilerin vergilerinden oluşan hazine kaynakları sermaye ve savunma giderlerine aktarılmakta. Birkaç hafta önce iktidar bütün sektörlerdeki patronlar için 200 milyar lirası hazine destekli, toplam 250 milyarlık kredi paketini kullanıma açtı.

Devletin baskıcı ve sınıfsal karakteri

Kapitalizmin ürünü çoklu krizlerin yaşandığı “felaketler ve devrimler çağı” tanımına yol açan, milyonlarca insanın, canlının, yok olduğu, ekosistemin çöktüğü, pek çok yangın, kasırga, sel gibi iklim anormalleikleriyle yüzleşiyoruz. Covid 19 gibi milyonlarca emekçinin yaşamına mal olan salgın hastalıkları yaşandı. Bu felaketlerin hiçbirinde yoksullar,

Depremde yıkılan İskenderun Devlet Hastanesi.

emekçiler aranan devlete ulaşamadı. Ekonomik kriz dahil, tüm felaketlerde emekçiler yüzüstü bırakıldı. Neredeyse bir kural haline dönüşen tüm bu olaylarda iktidarda bulunan hükümetlerin payı var. Ancak, kamu görevlilerin yozlaşması dahil her bir krizin felakete dönüşmesi kapitalist devletin sınıfsal yapısından kaynaklanmakta. Kapitalistlerin her birinin kâr için hareket etmesi, devletlerin de kapitalistleri desteklemesi, devlet ve sermaye arasındaki karşılıklı ilişki ekonomi olmak üzere pek çok alanda krize yol açarken, felakete varan tüm sonuçları işçi sınıfına fatura edilir. Kapitalist toplumda reformistinden, liberaline, otoriter tüm hükümetler, karlarını artırmak isteyen şirketlerin havuç ve sopadan oluşan programını uygulayan versiyonlarını oluştururlar.

Pervasız iktidar vasat muhalefet

Tüm yetileri merkezileştiren Türk Usulü Başkanlık Sistemi de bu versiyonlar içinde benzersiz örneklerinden biri kuşkusuz. Alper Görmüş’ün doğru bir biçimde tespit ettiği gibi “felaket halinde bile esas derdi eleştirileri bastırmak olan bir devlet ve iktidar” var emekçilerin karşısında. Aslında, cumhuriyet tarihi göz önüne alındığında iktidarın hukuksuzluk

ve nobranlıklarının, tek bir vaka olmadığı da görülecektir. İmparatorluktan arta kalan coğrafyada kurulan, coğrafya üzerinde yaşayan tüm ulusları baskılayan, tüm sınıfsal farklılıkları egemen sınıf lehine sönmülmeye çalışan Kemalist devlet yapılanmasına bakıldığında devlet ve toplum ilişkisinin temelinde çürüme olduğu görülecektir. Cumhuriyet ve sonrasında kurulan tek parti diktatörlüğünden, darbeler tarihine, koalisyon hükümetlerine kadar kurulan tüm hükümetlere baktığımızda pek çok felaketin, skandalın, hukuksuzlukların yaşandığı görülür. Liberalinden, muhafazakarına, demokratına, “komünist”ine kadar oluşan tüm siyasi yapılar, Kemalizm ideolojisi tarafından konulan “ulus devlet” sınırlarından fazla uzaklaşamaz. Uzaklaşamaz çünkü, Kemalizm’in devlet anlayışı ve hukuk sistemini kabul etmeyen hiçbir burjuva partisinin ülkeyi yönetmesi mümkün olamaz. Bu kadar pervasız bir iktidar karşısında bu kadar vasat bir muhalefetin olmasının temel nedeni de budur.

Bu ağır depremde de aranan devlete ulaşamamızın nedeni, devletin var olmaması değil, başka önceliklerinin olması ve eziyet etmek dışında işçilerin ve yoksulların devletin radarına asla giremiyor olmasıdır.

Depremin ardından Reyhanlı-Antakya karayolu.

AFETTE YAŞAMAK YIKIMLA YÜZLEŞMEK

Esra AKBALIK

Gezegen, doğal ve insan faaliyetleri kaynaklı sayısız krizin ve afetin yıkıcı etkisi altında. Deprem gibi, “gerçekleşmesi önlenemez olmayan” afetler söz konusu olduğunda, yapılması gerekenler kısaca; bu olasılıklara hazırlıklı olmak ve olabildiğince dirençli¹ kalabilmek.

Sismik açıdan oldukça aktif bir coğrafyada yer alan Türkiye; Kuzey Anadolu Fay Hattı, Doğu Anadolu Fay Hattı ve Batı Anadolu Fay Hattıyla deprem kuşağında bulunuyor. Bu coğrafya, 1500’lü yıllardan itibaren farklı zamanlarda 7 ve üstü büyüklüğünde 25 depremle sarsıldı.

Yaşanan yıkıcı deneyimlerden üretilen bilgiler, gelişen bilimsel ve teknolojik yöntemler ve küresel iletişim; deprem gibi doğal afetlere yönelik uluslararası çalışmaların hızlanmasını, politikalar ve eylem planlarının hazırlanmasını olanaklı kıldı. Örneğin; 18 Mart 2015 tarihinde, Japonya’nın Sendai kentinde düzenlenen 3. BM Dünya Konferansı’nda kabul edilen Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi (2015-2030), afet riskinin azaltılması, afetlere karşı dirençliliğin artırılması ve bu anlamda mevcut risklerin tespit edilerek ortadan kaldırılmasını içeren bir kılavuz olarak ele alınmış. Bu kılavuz, 2005 yılında kabul edilen Hyogo Çerçeve Eylem Planı (HFA) 2005-2015: Uluslar ve Topluluklarda Afetlere Direncin Oluşturulması’ belgesinin de devamı niteliğinde. Türkiye, tüm bu uluslararası çerçevelerin tarafı, imzacısı konumunda.

6 Şubat 2023’te yaşadığımız korkunç boyuttaki yıkım ve kayıplar bu acil ortamında, aktif deprem coğrafyasındaki Türkiye’nin ne kadar hazırlıksız ve koordinasyonsuz olduğu bir kez daha ortaya çıktı. 1999 Kocaeli ve Düzce depremlerinde ortaya çıkan korkunç tablo, 2011 Van depremi ve 2020 İzmir depreminin ardından bu kez 2023 yılında Kahramanmaraş merkezli 10 ilde binlerce ölüm-kayıp ve yıkım ile bir kez daha karşımızda. Uluslararası çerçevelerin, yol haritalarının ve uygulamaya yönelik prensiplerin ışığında, yasal düzenlemelerini özellikle 1999 depremlerinin ardından revize ederek yürürlüğe sokan Türkiye’de teorik anlamda adımlar atılıyor gibi görünse de çok boyutlu bir şeffaflık ve uygulama pratiklerinin hayata geçirilmediği, ne kadar yıkım olursa olsun, yaşamsal önceliklerin ısrarla göz ardı edildiği gerçeğiyle karşı karşıyayız.

27 Ağustos 1999’da 4452 sayılı Doğal Afetlere Karşı Alınacak Önlemler ve Doğal Afetler Nedeniyle Doğan Zararların Giderilmesi İçin Yapılacak Düzenlemeler Hakkında Yetki Kanunu’nun yürürlüğe girmesiyle 27 Aralık 1999’da 587 sayılı Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamede kesinleşen zorunlu deprem sigortası uygulamasının 2012 yılında deprem dışındaki afetleri de sigorta kapsamına alacak şekilde genişletilmesi, 13.07.2001 tarihinde 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun ve 12.08.2001 tarihinde yürürlüğe giren Yapı Denetimi Uygulama Usul ve Esasları

Yönetmeliğinin genişletilerek 1/1/2011 tarihinden geçerli olmak üzere bütün illerde uygulanması hüküm altına alınmış olması, yasal ve mesleki düzenlemeler açısından teorik düzeyde olumlu adımlar olsa da, son deprem ile ortaya çıkan tablo, bunca yılın

Depremde yıkılan Adiyaman Belediye Başkanlığı.

birikiminin pratikte bir karşılığı olmadığını gösteriyor.

1999 sonrasında hızlanan yasal düzenlemelerin devamı niteliğinde olan kanun ise, kamuoyunda en çok yansımaları bulan ve tartışmalara yol açan “kentsel dönüşüm” kanunu olarak da bilinen ve 31 Mayıs 2012 tarihinde 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun’dur. Öncelikle risk altındaki bölgelerin hızla sağlamlaştırılması ve dönüştürülmesi amacını ortaya koyduğu düşünülen bu yasa, büyük oranda, deprem açısından birincil öncelikli olmayan alanların yeniden inşasına aktarılan kaynaklar ile inşaat temelli kazanç sağlama aracı haline gelmiş durumda. Tespit, karar ve uygulama adımlarının çok büyük oranda o dönemki adıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gibi merkezi yönetimlere aktarıldığı bu yasa, doğal ve kültürel alanlar da dahil olmak üzere pek çok alanın imara açılması, yerinden edilme ve bunları takiben ortaya çıkan yeni eşitsizlikler ve riskleri beraberinde getirdi.

Her alanda merkezleşmenin, karar ve uygulama aşamalarının “tek yetki” ağızına bağımlı kılınması, sivil ve yerel girişimlerin sönmülendirilmesi, konuyla ilgili bilgi ve yol haritası sunan meslek odaları ve akademilerin kriminalize edilmesi, hali hazırda var olan ekonomik kriz ve beraberinde gelen derin yoksulluk ve barınma krizinden bağımsız düşünülemez. Yaşadığımız son depremde ortaya çıkan tablo da gösteriyor ki, yenilenen imar yönetmelikleri ve deprem öncelikli yasaların yürürlüğe girmesinden sonra inşa edilmiş yapılar da güvenli değil. Ayakta kalması birincil öncelikli olan yollar, köprüler, hastaneler gibi kamu yapıları güvenli değil. Afet öncesi pratik tedbirlerin alınmadığını ortaya koyan bu son acı deneyim, afet sırasındaki krizin yönetilmesi/koordine edilmesi ve orta ve uzun vadede yeniden hayata dönülmesi adımlarını da güvencesiz, umutsuz kılıyor.

Depremini bekleyen İstanbul başta olmak üzere Türkiye genelinde deprem toplanma alanları olarak belirlenen pek çok açık alanın yapılaşmaya açılması, doğal dengenin kendi öz dirençliliğini zayıflatan mega projelerin kalkınma hareketleri olarak sunulması, buna yönelik yükselen itirazların keskin bir şekilde susturulması, bölgesel-kentsel ve mahalli ölçekteki her türlü mekânsal uygulamanın tamamen rant temelli ve bilim ve canlı yaşamını koruma önceliğinden ne kadar uzak olduğunu bir kez daha gözler önüne seriyor.

Kentsel dönüşüm muğlaklığı içinde kendi kaderine ve inşaat sektörünün ekonomik kazanç önceliğine terk edilen halklar, her seferinde yerinden edilme/yerinden olma gerçeğiyle baş başa kalıyor.

Yüzleşme, yapılan hataların kabulü, öz eleştirisi ve çıkarılan dersler ile her anlamda yeniden inşa için yan yana gelebilme gerektirir. 21 yıllık AKP iktidarının ve yıkıcı kapitalizmin uzun soluklu varlığının yol açtığı / derinleştirdiği bu son deprem de bu yüzleşmeyi zorunlu kılıyor. En basit ve yalın haliyle: Ya yaşam ya ölüm, ya hep beraber ya hiçbirimiz!

1 “Tehlikelere maruz kalmış bir sistemin, topluluğun veya toplumun, kendi temel yapılarını ve işlevlerini koruma ve onarma dahil, bir tehlikenin etkileri karşısında zamanında ve etkin bir şekilde direnme, soğurma, uyum geliştirme ve iyileşme becerisi”, Birleşmiş Milletler, Afet Risk Azaltma Uluslararası Ofisi (UNISDR), “UNISDR Afet Risk Azaltma Terminolojisi” -Cenevre, Mayıs 2009. (<http://www.unisdr.org/we/inform/terminology>).

<https://www.indyrturk.com/node/607901/haber/t%C3%BCrkiye%E2%80%99nin-deprem-tarihi>

Çaylı, E. (2022). “Konuk Editörden | Depremin Politikliği: Adaletsizlik, Risk, Dirençlilik,” beyond.istanbul 12: 4-9.

<https://www.evrensel.net/haber/470292/jeofizik-muhendisi-dr-savas-karabulut-afet-temelli-bir-sosyal-konut-projesi-degil>

<https://www.afad.gov.tr/turkiye-risk-azaltma-plantarap-yururluge-girdi>

https://uclg-mewa.org/uploads/file/748e86d91ae-4409e9188794ddb6c004d/Sendai_TR.pdf

<https://irap.afad.gov.tr/tr/42050/IRAP-HAKKINDA>

<https://www.haberturk.com/gundem/haber/1284268-marmara-depreminden-sonra-17-yilda-ne-yapildi-ne-yapilmadi>

DAŞKIRAN, F., AK, D. (2015). “6306 Sayılı Kanun Kapsamında Kentsel Dönüşüm”, Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi - Cilt:13 Sayı:3 (Eylül 2015) - Doi: <http://dx.doi.org/10.11611/JMER674>

**BİZİ ARAYIN,
SOSYALİST İŞÇİ'YE
ULAŞIN!**

0 555 637 24 50

sosyalist işçi

Z Yayıncılık ve Tanıtım Hizmetleri Ltd. Şti. • Sorumlu Yazışmaları Müdürü: Meltem Oral • Adres: Serasker caddesi, Nergis Apt, No:88, Kat: 3, Kadıköy, İstanbul • Baskı: Akademi Matbaacılık: Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi, C Blok, No: 230, Topkapı/İstanbul - Tel: 0212 493 24 67-68-69
Yerel süreli yayın, haftada bir yayınlanır • www.sosyalistisci.org

KURTARMA ÇALIŞMALARINDA GÖNÜLLÜ DAYANIŞMASI

Depremden hemen sonra binlerce insan dayanışmak için bölgeye akın etti. Resmi kurumların ulaşamadığı yerlere ulaşmak için çaba içine girdiler. Arama kurtarma çalışmalarına katılan arkadaşımız Tahsin'den iki günde yaşadıklarını aktarmasını istedik. Bu aktarılanlar hem koordinasyonsuzluğu hem de gönüllülerin verdiği mücadelenin, dayanışma duygusunun büyüklüğünü gösteriyor:

Öncelikle hiç elektrik yok. Dün gece yardımlar ve ekipler ulaşmadığı için büyük kaos vardı. Hiç gidilmemiş enkazlar vardı. Aileler bizi gördüğünde umutlanıyorlardı ancak hepsine yetişemediğimiz için bize söyleyebiliyorlardı. İnanılmaz bir düzensizlik var. AFAD çok kötü organize ediyor.

İsviçre'den 82 kişilik ekip gelmiş. Malzemeleri Adana'dan getirmek için tır bulamadılar bir türlü. Enkazdan çıkardığımız kadın için 2 saat ambulans bekledik. En sonunda kendi çabamızla götürdük. Kadının artık hipotermi olma riski doğuyordu. Bir de enkaz altından sesler geliyor "yardım edin" diye ancak sayı olarak yetersiz olduğu için asla yetemiyoruz.

Kaldı ki sürekli deprem oluyor. Arama kurtarmacılar

olarak biz insani şartlarda değiliz, depremedeleri düşünemiyorum bile. İnsanlar çünkü soğukta, yağmurda ateş yakarak evlerinin önünde duruyorlardı. Hiç yardım yoktu dün.

AFAD ne yaptığını bilmiyor açıkçası.

Ne diyeceğimi bilemiyorum. Doğru düzgün bir yetkili asla göremiyorum. Piyon gibi kullanılmış gibiyiz. Sürekli halkla karşı karşıya geliyoruz çünkü insanlar çaresiz ve öfkeli. Bize saldırma noktasındalar. Asker olmayınca arama kurtarma yapamadığımız anlar oluyor. Ne yapacaklarını bilemiyorlar. Su, elektrik yok. İki gündür çok az yemek yiyebildik. O da kek, bisküvi falan. Temizlik zaten hak getire. Sürekli artçılar oluyor. Yardımlar daha bu sabah ulaşmaya başladı. Onların da dağıtımını koordineli yürütülemiyor.

Araç eksikliği, ekipman eksikliği çok fazla. Arama kurtarma ekipleri araç olmadığı için ana merkezde beklemek zorunda kalıyorlar. Enkazdan çıkardığımız bir başka kadın için de iki saat ambulans beklemek zorunda kaldık dolu yağmurunun altında. Bazı insanlar sesli olarak yağmacıların Suriyeli olduğunu söylüyorlar ama yerel halktan öyle bir söylem duymadık. Hatay'da neredeyse hiç sağ-

Somali madenciler deprem bölgesine gidiyor.

lam ev görmedim. Ya yıkılmış ya hasarlı. Hatay'da devlet yok diyebilirim. Devlet nerede?

Ben iyiyim. Çok yorgunum sadece. Biraz uyumayı deneyeceğim. Tehlikeli hal almaya başladı bazı yerler. Asker olmadan dışarı kolay çıkamıyoruz. Halk öfkeli ve saldırgan olabiliyor çoğu zaman. Bugün halkla karşı karşıya gelmemek için iki saat enkazdan ceset çıkarmak zorunda kaldık yaşayan birini aramak yerine. Muhatap bulamadıkları için sinirlerini bizden çıkarıyorlar. Onlar da haklılar.

DÜNYAYI BİRLİKTE DEĞİŞTİRELİM

Aşağıda, Sosyalist İşçi gazetesini yayınlayan DSİP üyelerinin savunduğu temel fikirler yer alıyor.

Aşağıdan sosyalizm

► Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımını kontrol etmesiyle mümkündür.

Reform değil devrim

► İçinde yaşadığımız sistemin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur. İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milislerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir. Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığınsal eylemi devirebilir.

Kadınların özgürlüğü

► Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur. Toplumsal cinsi-

yetçiliğe taviz veren, kadınların özgür olmadığı bir sosyalizm olamaz, kadınların bugünkü mücadelesi ve sosyalizm olmadan da kadınlar nihai özgürlüğü kazanamaz.

Enternasyonalizm

► Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar. Tek bir ülkede sosyalist devrim ancak bu devrim bir dünya devrimiyle desteklendiği ölçüde sosyalizme doğru ilerleyebilir.

İrkçılığa DurDe!

► Sosyalistler ırkçılığa ve milliyetçiliğe karşıdır. İrkçılık tazviz verilebilecek bir fikir değildir.

LGBTİ+'ların özgürlüğü

► LGBTİ+'ların özgürlük mücadelesi tüm ezilenlerin özgürlük mücadelesinden bağımsız düşünülemez. Sosyalistler bu mücadelenin önünde yer alırlar.

Savaşa hayır!

► Bizler tüm savaşlara karşıyız. Aynı zamanda biliyoruz ki kendi egemen sınıfını savunan, aynı zamanda antikapitalist olmayan bir antiemperyalizm milliyetçiliği savunmak anlamına gelir ve milliyetçiler gerçekten savaş karşıtı olamazlar.

Halkların eşit koşullarda kardeşliği

► Sosyalistler bütün ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar, bütün haklı ulusal kuruluş hareketlerini desteklerler.

İklim krizi kapitalizmin ürünüdür

► Hem iklim değişimini durdurmak hem de nükleer santraller ve kömürlü termal santraller gibi tehlikeli ve kirlili enerji kaynaklarının kullanılmasını engellemek işçi sınıfının sosyalizm mücadelesinin temel bir ögesidir.

Stalinizm sol değildir

SSCB, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil,

devlet kapitalistidir. İşçilerin ücretli emek sömürsüne maruz kaldığı, aşağıdan yukarıya doğru işleyen öz-yönetim organlarının ortadan kaldırıldığı ya da olmadığı, dolayısıyla işçi sınıfının siyasal iktidarı kolektif bir şekilde ellerinde toparlayamadığı rejimler sosyalist rejimler olamaz.

Devrimci parti

► Sosyalizmin gerçekleşebilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadeleci kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığınsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.

► Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır.

► İşçi sınıfının kurtarıcılara ihtiyacı yoktur. Sosyalizm, işçi sınıfının kendi eylemi, kendi mücadelesinin ürünüdür.

Siz de bu fikirleri savunuyorsanız, Devrimci Sosyalist İşçi Partisi'ne üye olarak antikapitalist bir odağın inşasına katkı verebilirsiniz!